

ประสิทธิผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจ
ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล
The effectiveness of 4Rs pre-practice preparation program to promote confidence in
practice of nursing students in the course of nursing administration practicum

ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล

Thidaratana Lertwittayakul

สาขาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

In Pediatrics and adolescent Nursing, Faculty of Nursing, College of Asian Scholars

Corresponding author. Email: thidaratana@cas.ac.th

(Received: August 24, 2023; Revised: September 9, 2023; Accepted: September 13, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาล ในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 94 คน ดำเนินการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการใช้โปรแกรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการพยาบาล โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาล ที่ประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) Re-start 2) Review 3) Reaction และ 4) Return และ แบบประเมินผลความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และวิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยสถิติ paired t-test ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงานสูงกว่า ก่อนได้รับโปรแกรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-12.197, p<0.05$) มีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($t=9.39, p<0.05$)

คำสำคัญ : ประสิทธิผลของโปรแกรม; การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน; ความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน; นักศึกษาพยาบาล

Abstract

This research aims to studied the effectiveness of the 4Rs pre-practice preparation program to promote confidence in the practice. of nursing students in the course of nursing administration practicum. The sample were 94 the 4th year nursing students in Academic Year 2022, College of Asian Scholars. Research methods was use quasi-experimental research, one group pre-posttest design. The tools used in the research were: pre-nurse practice readiness assessment form, nursing Preparation Program which consisted of 4 learning bases, namely 1) Re-start 2) Review 3) Reaction and 4) Return and a confidence assessment form for practice in the course of nursing administration practicum. Data analyzed by descriptive statistics and paired t-test. The results of the research were founded after receiving the 4Rs pre-practice preparation

program was higher than before receiving the program was statistically significant ($t=-12.197$, $p<0.05$), and had higher confidence than before receiving the program was statistically significant ($t=-9.381$, $p<0.05$).

Keywords: effectiveness; pre-practice preparation program; confidence in practice; nursing students

1. บทนำ

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลเป็นการเตรียมพร้อมให้นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ที่มีความสามารถทั้งด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติการพยาบาลตามลักษณะของวิชาชีพ เนื่องจาก พยาบาลเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตและความปลอดภัยของผู้รับบริการ การเรียนจึงเน้นหนักทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งการศึกษาภาคปฏิบัติจัดว่าเป็นหัวใจของการเรียนการสอนทางการพยาบาลเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลต้องนำทฤษฎีที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ (ลักขณา ไชยนอก, นริลักษณ์ สุวรรณโนบล และศรัณญา จุฬาริ, 2565) การฝึกปฏิบัติงานเป็นหัวใจของวิชาชีพพยาบาล ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงานของรายวิชาปฏิบัติจึงมีความสำคัญมาก หากการจัดการเรียนการสอนไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาพยาบาลที่ไม่มีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงาน จะไม่ได้รับการยอมรับจากบุคลากรในแหล่งฝึกงาน ย่อมเกิดปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ในสภาพจริง (จันทร์ฉาย มณีวงศ์ และขวัญฤทัยพันธ์, 2556) นอกจากนั้นนักศึกษาจะเกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์ภายใต้สภาวะกดดัน เกิดความเบื่อหน่าย และไม่มีความสุขในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้นักศึกษาขาดความมั่นใจ มีทัศนคติทางลบต่อความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และมีมุมมองทางลบต่อตัวเองด้วย โดยเฉพาะวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล เป็นรายวิชาที่ต้องอาศัยความรู้ด้านวิชาชีพพยาบาลรวบรวม และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดคุณภาพการพยาบาล ผ่านทฤษฎีการบริหารการพยาบาลที่ซับซ้อน ซึ่งนักศึกษายังไม่ที่ประสบการณ์ในการบริหารจัดการตามทฤษฎีระบบ ซึ่งอาศัยศาสตร์และศิลป์การบริหารจัดการทั้งการบริหารคน บริหารงบประมาณ บริหารวัสดุสิ่งของ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล พบว่าอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในระยะแรก ได้แก่ การแสดงบทบาทเชิงบริหาร ได้แก่ บทบาทหัวหน้าเวร หัวหน้าทีม ซึ่งต้องใช้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การตัดสินใจ เพื่อป้องกันอันตรายให้กับผู้ป่วย ซึ่งนักศึกษาจะต้องใช้ทักษะและความสามารถหลายประการ การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในด้านตนเอง ด้านผู้สอน และด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งหากนักศึกษามีความพร้อมด้านความรู้ ทักษะและเครื่องมือบริหารการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาควรได้เรียนรู้ประสบการณ์จริงเพื่อภายใต้ความพร้อมและมีความมั่นใจ ซึ่งการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาลในสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วย 3 Rs ได้แก่ Re-start Review Reaction โดยอาจารย์พี่เลี้ยงมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา นักศึกษาได้ศึกษาบริบทของแหล่งฝึกก่อนฝึกปฏิบัติจริง นักศึกษามีความรู้ด้านการบริหารการพยาบาลและคลินิกมากขึ้น แสดงบทบาทเชิงบริหารอย่างมั่นใจ และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลแม่นยำมากขึ้น มีเจตคติที่ดี โดยแสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการฝึกปฏิบัติงานลดระยะเวลาปรับตัวในการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง และนักศึกษามีความพึงพอใจในโปรแกรมระดับมาก (ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล และคณะ, 2564) อย่างไรก็ตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเป็นการเตรียมความพร้อมระยะก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติงาน จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการพัฒนาโปรแกรมเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน จะส่งผลทางบวกให้กับผู้เรียน ดังที่ จินดารัตน์ ชัยอาจ และคณะ (2560) ได้ศึกษาผลของ

โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านการฝึกปฏิบัติทางคลินิกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกปฏิบัติทางอายุรศาสตร์ ของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มช. โปรแกรมประกอบด้วยการพัฒนาทักษะชีวิตก่อนการฝึกปฏิบัติ และการ เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักตลอดระยะเวลาของการฝึกปฏิบัติ 6 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าหลังจากเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของแผนผังความคิดในสัปดาห์สุดท้ายมากกว่าคะแนนเฉลี่ยแผนผังความคิดในสัปดาห์แรกอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ $p < .05$ คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ในมิติด้านเก่งสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม สะท้อนให้เห็นว่าการเตรียม ความพร้อมโดยการพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบ จะสามารถพัฒนาผลการเรียนรู้และส่งเสริมความ มั่นใจของผู้เรียนได้เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจใน การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ซึ่งนักศึกษาต้องผลิตสื่อแบบคลิพวิดีโอ ใน ชั้นตอน Return เพื่อสามารถนำสื่อที่ผลิตไว้น่าไปทบทวนได้ทุกที่ทุกเวลา และเผยแพร่บน Youtube studio ง่ายต่อการเข้าถึง สื่อ งานวิจัยนี้จึงศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมนักศึกษา ให้พร้อมต่อการทำงาน (Reddy to work) และมีความมั่นใจในการปฏิบัติตามบทบาทบริหารการพยาบาลระดับหัวหน้าเวร หัวหน้าทีม และสมาชิกทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ

2.2 เปรียบเทียบความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาลก่อนและหลังการใช้

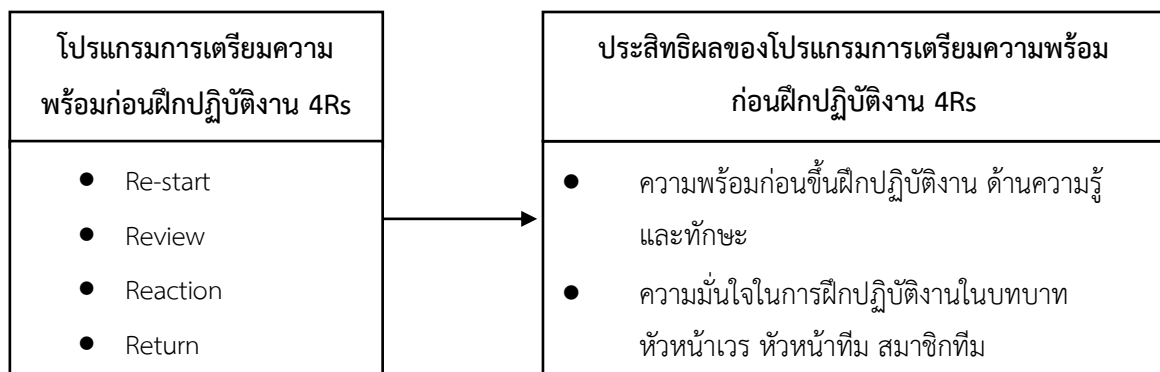
โปรแกรมฯ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 หลังใช้โปรแกรมฯ ระดับความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นกว่าก่อนใช้โปรแกรมฯ

3.2 หลังใช้โปรแกรมฯ ระดับความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาลสูงขึ้นกว่า ก่อนใช้โปรแกรมฯ

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. นิยามศัพท์

5.1 โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs หมายถึง กระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) Re-start เป็นขั้นตอนปฐมนิเทศรายวิชา และสร้างแรงบันดาลใจจากผู้นำวิชาชีพ 2) Review เป็นขั้นตอนการทบทวนความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารการพยาบาล และเครื่องมือในการบริหารการพยาบาล 3) Reaction เป็นขั้นตอนในการนำความรู้ ทักษะปฏิบัติการบริหารการพยาบาลแสดงบทบาทสมมติเชิงบริหาร และ 4) Return เป็นขั้นตอนที่นำเอาความรู้ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1-3 มาสรุปขบยอดในรูปแบบคลิปวิดีโอ ที่สามารถนำไปเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

5.2 ความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน หมายถึง การแสดงถึงพฤติกรรมลดความวิตกกังวล และความเครียด และมีความคิดเชิงบวกต่อการแสดงบทบาทหัวหน้าเวร หัวหน้าทีม สมาชิกทีม และการปฏิบัติการพยาบาล

5.3 ความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน หมายถึง การแสดงออกถึงการรับรู้และเข้าใจในทฤษฎีการบริหารการพยาบาล เครื่องมือบริหารการพยาบาล และทักษะการใช้เครื่องมือทางการพยาบาลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานในคลินิก

6. วิธีการวิจัย

วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi- Experimental Research) เปรียบเทียบหนึ่งกลุ่ม มีทดสอบก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ

6.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่ขึ้นฝึกรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ปีการศึกษา 2565 จำนวน 94 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่

1) แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการพยาบาล แบบ Rating scale 5 ระดับ (Likert, Rensis, 1967) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความพร้อมมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความพร้อมเล็กน้อย

1 คะแนน หมายถึง ยังไม่มีความพร้อม

การแปลผลคะแนน ความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติงาน พิจารณาโดยใช้การอิงกลุ่ม ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

- คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติการพยาบาล อยู่ในระดับน้อย

- คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง ความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติการพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง

- คะแนนเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง ความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติการพยาบาล อยู่ในระดับมาก

2) โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาล ที่ประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ 4 กิจกรรม ได้แก่ (1) Re-start (2) Review (3) Reaction และ (4) Return (ปรับปรุงจาก ชิดารัตน์ เลิศวิทยากุล และคณะ, 2564)

3) แบบประเมินผลความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลแบบ Rating scale 5 ระดับ (Likert, Rensis, 1967) เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความมั่นใจมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความมั่นใจมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความมั่นใจปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความมั่นใจเล็กน้อย

1 คะแนน หมายถึง ยังไม่มีความมั่นใจ

การแปลผลคะแนน ความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติงาน พิจารณาโดยใช้การอิงกลุ่ม ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

- คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ความมั่นใจก่อนฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาล อยู่ในระดับน้อย

- คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง ความมั่นใจก่อนฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง

- คะแนนเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง ความมั่นใจก่อนฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาล อยู่ในระดับมาก

6.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) การตรวจสอบคุณภาพเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบ นำมาหาค่า IOC ได้เท่ากับ 1.00

2) การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบนำมาปรับปรุง และทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดย แบบประเมินความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการพยาบาล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และ แบบประเมินผลความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ ด้วยสถิติ paired t-test

6.4 การพิทักษ์สิทธิ์

1) ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตจากกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความยินยอมแบบปากเปล่าด้วยความสมัครใจ เนื่องจากโปรแกรมที่ได้รับเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน และส่งเสริมความมั่นใจ

2) การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้คำนึงถึงหลักความเป็นอิสระความเท่าเทียมและความเป็นธรรมต่อผู้ร่วมโครงการ

7. ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 94 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 94.68 รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.32 ผลการวิจัยพบว่า

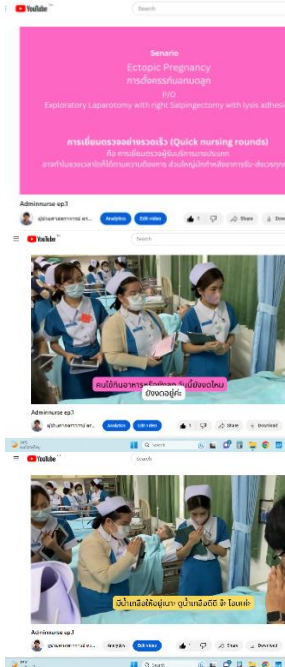
7.1 โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ปรับปรุงจาก อิศารัตน์ เลิศวิทยากุล และคณะ (2564) โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล มีรายละเอียดดังนี้

หลักการ: เพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษา ก่อนฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยใช้จุดเริ่มต้นของการก้าวสู่วิชาชีพพยาบาลอย่างเต็มตัว (Re-start) เป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนมองเห็นความสำเร็จ ด้วยแรงบันดาลใจ จากต้นแบบแห่งวิชาชีพ ทบทวนความรู้ความเข้าใจเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม (Review) นำสู่การเตรียมความพร้อมด้านทักษะในสถานการณ์เสมือนจริง (Reaction) เพื่อนำไปปฏิบัติการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม และนำบทบาทในการแสดงบทบาทสมมติจัดทำเป็นคลิปวิดีโอ เพื่อนำมาทบทวนบทบาทหน้าที่ในการบริหารการพยาบาล ดังนี้ 1) การตรวจเยี่ยมอย่างรวดเร็ว (Quick nursing round) 2) การส่งเวร 3) การมอบหมายงาน 4) การนิเทศงาน 5) Pre-Post conference ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ขั้นตอนโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	รายละเอียด	รูปแบบ/ ระยะเวลา	ผู้ดำเนินการ
Re-start	เพื่อเข้าใจผลลัพธ์การเรียนรู้การฝึกทักษะปฏิบัติการบริหารการพยาบาล	1. ปรุมนิเทศรายวิชา	3 ชั่วโมง	-อาจารย์ประจำวิชาและ อาจารย์นิเทศ (Onsite)
	เพื่อเรียนรู้บริบทสถานที่ฝึกปฏิบัติ	2. เตรียมพร้อมด้านความรู้ ทักษะ การปฏิบัติการพยาบาลที่สอดคล้องกับสถานที่ฝึกปฏิบัติ	3 ชั่วโมง	-อาจารย์ประจำวิชา -อาจารย์ที่เลี้ยงจากแหล่งฝึก
	เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในวิชาชีพจากผู้นำต้นแบบ	3. สัมมนา Inspiration in Professional วิทยากร : ต้นแบบผู้นำที่ทรงประสิทธิภาพในวิชาชีพ	3 ชั่วโมง	-อาจารย์ประจำวิชา -วิทยากร
Review	เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือบริหารการพยาบาล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง	ทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ 1. การรับส่งเวรแบบ SBAR 2. การเขียนบันทึกทางการพยาบาลแบบ Focus Charting 3. บทบาทหัวหน้าเวร /หัวหน้าทีม 4. บทบาทสมาชิกทีม 5. การรับส่งเวร /Quick round	6 ชั่วโมง	-อาจารย์ประจำวิชาและ อาจารย์นิเทศ

ตารางที่ 2 ขั้นตอนโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล (ต่อ)

ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	รายละเอียด	รูปแบบ/ ระยะเวลา	ผู้ดำเนินการ
		6. การมอบหมายงาน /Pre-Post Conference 7. Nursing round 8. Nursing Care Conference 9. การนิเทศงาน (Supervision) 10. การเป็นที่เลี้ยง (Coaching)		
Reaction	เพื่อฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์เสมือนจริง	Work shop/ Simulation /Role play จากโจทย์สถานการณ์จริง (Case Study)	3 ชั่วโมง	-อาจารย์ประจำวิชาและอาจารย์นิเทศ
	เพื่อสรุปแนวทางในการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์บริหารการพยาบาลอย่างสร้างสรรค์	Wrap Up สรุปแนวทางการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง		
Return	เพื่อจัดทำคลิปวิดีโอในการแสดงบทบาทสมมติเพื่อนำมาทบทวนบทบาทหน้าที่ในการบริหารการพยาบาลได้ทุกที่ทุกเวลา	1)การตรวจเยี่ยมอย่างรวดเร็ว (Quick nursing round) 2) การส่งเวร 3) การมอบหมายงาน 4) การนิเทศงาน 5) Pre-Post conference	นอกเวลา	

7.2 ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล

7.2.1 ผลค่าเฉลี่ยความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ

พบว่า ค่าเฉลี่ยความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานหลังใช้โปรแกรมฯ ระดับมาก ($\bar{X}=3.39$, $SD=0.11$) และ สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมฯ ระดับน้อย ($\bar{X}=2.49$, $SD=0.12$) โดยหลังการใช้โปรแกรมฯ มีความพร้อมมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ นำผลการฝึกในสถานการณ์จำลองจัดทำคลิปวิดีโอเผยแพร่ ($\bar{X}=4.27$, $SD=0.53$) ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการเขียนบันทึกทางการพยาบาลแบบ Focus charting ($\bar{X}=4.10$, $SD=0.51$) ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการรับส่งเวร แบบ SBAR ($\bar{X}=4.02$, $SD=0.33$) และ ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการนิเทศงาน ($\bar{X}=4.02$, $SD=0.41$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยระดับความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ

รายการประเมิน	ก่อนใช้โปรแกรมฯ			หลังใช้โปรแกรมฯ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ปฐมนิเทศรายวิชา	2.19	0.40	น้อย	3.29	0.58	ปานกลาง
2. สร้าง Inspiration จากผู้นำต้นแบบวิชาชีพพยาบาล	2.12	0.32	น้อย	3.98	0.29	มาก
3. ทบทวนความรู้เชิงทฤษฎีการบริหารการพยาบาล	2.99	0.10	ปานกลาง	3.88	0.32	มาก
4. ทบทวนความรู้ด้านทักษะการบริหารการพยาบาล	3.00	0.00	ปานกลาง	3.93	0.26	มาก
5. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการรับส่งเวร	2.05	0.23	น้อย	3.93	0.26	มาก
6. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการมอบหมายงาน	2.14	0.35	น้อย	3.95	0.45	มาก
7. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการตรวจเยี่ยมอย่างรวดเร็ว	2.05	0.23	น้อย	3.96	0.20	มาก
8. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการนิเทศงาน	2.18	0.39	น้อย	4.02	0.41	มาก
9. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการเขียนบันทึกทางการพยาบาลแบบ Focus charting	2.02	0.15	น้อย	4.10	0.51	มาก
10. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการรับส่งเวร แบบ SBAR	2.99	0.10	ปานกลาง	4.02	0.33	มาก
11. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการเป็นที่เลี้ยง	2.05	0.23	น้อย	3.93	0.26	มาก
12. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการตรวจเยี่ยมทางการพยาบาล	2.99	0.10	ปานกลาง	3.81	0.40	มาก
13. ฝึกปฏิบัติการสถานการณ์จำลองการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล	2.97	0.18	ปานกลาง	3.98	0.36	มาก
14. นำผลการฝึกในสถานการณ์จำลองจัดทำคลิปวิดีโอเผยแพร่	3.05	0.27	ปานกลาง	4.27	0.53	มาก
รวม	2.49	0.12	น้อย	3.93	0.11	มาก

จากตารางที่ 3 ความพร้อมหลังขึ้นฝึกปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมฯ จากการสะท้อนคิดของนักศึกษาหลังใช้โปรแกรมพบว่า นักศึกษาได้เรียนรู้นำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ และการฝึกทักษะก่อนขึ้นฝึกแบบบทบาทสมมติ ทำให้

นักศึกษาได้มองภาพในอนาคตชัดเจนขึ้นในบทบาทจริง และนักศึกษาจะสามารถปฏิบัติการเชิงบริหารได้เหมาะสม และจากการสังเกตขณะนักศึกษาได้แสดงบทบาทสมมติ นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้บทบาทใหม่ในเชิงบริหารการพยาบาลที่จะได้ฝึกปฏิบัติการเป็นครั้งแรก

7.2.2 ผลการเปรียบเทียบความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ

พบว่า ค่าเฉลี่ยความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ ระดับมาก ($\bar{X}$ =3.79, SD=0.11) และ สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมฯ ระดับน้อย ($\bar{X}$ =2.48, SD=0.15) โดยหลังการใช้โปรแกรมฯ มีความพร้อมมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มั่นใจในการแสดงบทบาทหัวหน้าเวร ($\bar{X}$ =3.98, SD=0.29) มีความภูมิใจในการสรุปความรู้ทักษะเป็นคลิปวิดีโอ ($\bar{X}$ =3.90, SD=0.49) มั่นใจในการแสดงบทบาทหัวหน้าทีม ($\bar{X}$ =3.88, SD=0.32) ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยระดับความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ

รายการประเมิน	ก่อนใช้โปรแกรมฯ			หลังใช้โปรแกรมฯ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ลดความวิตกกังวล และความเครียดก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติ	2.23	0.43	น้อย	3.29	0.58	ปานกลาง
2.มั่นใจในการแสดงบทบาทหัวหน้าเวร	2.27	0.44	น้อย	3.98	0.29	มาก
3.มั่นใจในการแสดงบทบาทหัวหน้าทีม	2.99	0.10	ปานกลาง	3.88	0.32	มาก
4.มั่นใจในการแสดงบทบาทสมาชิกทีม	2.97	0.18	ปานกลาง	3.87	0.34	มาก
5.มั่นใจสื่อที่สามารถทบทวนเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา	2.16	0.37	น้อย	3.84	0.37	มาก
6.มีความภูมิใจในการสรุปความรู้ทักษะเป็นคลิปวิดีโอ	2.24	0.43	น้อย	3.90	0.49	มาก
รวม	2.48	0.15	น้อย	3.79	0.11	มาก

จากตารางที่ 4 ความมั่นใจหลังขึ้นฝึกปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมฯ จากการสะท้อนคิดของนักศึกษาหลังใช้โปรแกรมพบว่า นักศึกษาได้แสดงบทบาทสมมติ และสรุปความรู้ทักษะรวบยอดเป็นคลิปวิดีโอ ทำให้นักศึกษาได้ทบทวนบทบาทขณะตัดต่อวิดีโอ และใส่ข้อความบรรยายในคลิป นักศึกษาจึงมีความมั่นใจ ลดความวิตกกังวล กับสิ่งที่จะเรียนรู้บทบาทใหม่ในเชิงบริหารการพยาบาลที่จะได้ฝึกปฏิบัติการเป็นครั้งแรกในอนาคต

7.2.3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน และความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล หลังการใช้โปรแกรม

7.2.3.1 ความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานหลังใช้โปรแกรม สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความพร้อมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานก่อนและหลังใช้โปรแกรมฯ

การทดสอบ	Mean	S.D.	t	Sig.
ก่อนใช้โปรแกรม	2.49	0.12	-16.743	.000*
หลังใช้โปรแกรม	3.93	0.11		

 $p < 0.05$

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs ส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมด้านความรู้ ทักษะด้านการบริหารการพยาบาลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาล

7.2.3.2 ความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานหลังใช้โปรแกรม สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความมั่นใจก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานก่อนและหลังใช้โปรแกรมฯ

การทดสอบ	Mean	S.D.	t	Sig.
ก่อนใช้โปรแกรม	2.48	0.15	-9.381	.000*
หลังใช้โปรแกรม	3.79	0.11		

 $p < 0.05$

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs ส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างมีความมั่นใจในการแสดงบทบาทหัวหน้าเวร หัวหน้าทีม สมาชิกทีมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการบริหารการพยาบาล

8. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ผู้วิจัยสรุปผลได้ว่า โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs ประกอบด้วย Re-start, Review, Reaction, Return สามารถส่งเสริมความมั่นใจในการปฏิบัติบทบาทการบริหารการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย

8.1 ความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานหลังการใช้โปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมฯ ที่ระดับสถิติ 0.05

8.2 ความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาลหลังการใช้โปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมฯ ที่ระดับสถิติ 0.05

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทั้ง 4 ขั้นตอน Re-start, Review, Reaction, Return นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในการทบทวนความรู้ ทักษะปฏิบัติเชิงบริหารการพยาบาล และได้ฝึกปฏิบัติจริงโดยใช้สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ ซึ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และเกิดความพร้อมและความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งวิธีสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด คือ การสอนที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสการของจริง หรือ สถานการณ์ที่เป็นจริง เพราะการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยาวนานและเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ แต่ถ้าหากไม่สามารถปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ การเรียนการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ก็เป็นทางเลือกที่ดีที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับการเรียนที่สะท้อนความเป็นจริง ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ ดังนั้นวิธีสอนโดยใช้

สถานการณ์จำลอง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่ เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง (ทศนา แคมมณี, 2564) ดังนั้นการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง สรุปได้ว่าเป็นการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนจัด สถานการณ์ขึ้นเลียนแบบของจริง โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการแก้ปัญหา ได้ใช้ทักษะกระบวนการคิด และการตัดสินใจจากสถานการณ์นั้น ๆ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทบาทหรือในสถานการณ์นั้น ๆ ให้มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวคนธ์ จันตะมาต (2565) ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ มีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทักษะการพูดภาษาจีนของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะในการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาล รูปแบบที่เหมาะสมควรให้ผู้เรียนได้ฝึกในสถานการณ์เสมือนจริงโดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยบทบาทสมมติ

นอกจากนั้นการทบทวนความรู้ทักษะ ตามบทบาทสมมติ โดยการสร้างเป็นคลิปวิดีโอเพื่อนำกลับมาทบทวนได้ทุกที่ทุกเวลา เป็นการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยโดยผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่ง ศิริศุภร์ ศิริโชคชัยตระกูล (2564) ได้กล่าวถึงสิ่งสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ การพัฒนารูปแบบการสอนและการจัดการเรียนสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัยรวมทั้งการสร้างองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยแนวคิดของรูปแบบการสอนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ (CRP Model) อันประกอบด้วย 1) รูปแบบการสอนตกผลึก (Crystal-based instructional model) 2) รูปแบบการสอนด้วยวิธีวิจัย (Research-based instructional model) และ 3) รูปแบบการสอนเชิงผลิตภาพ (Productivity-based instructional model) จุดเด่นของรูปแบบการสอน CRP Model คือ การใช้กระบวนการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถขยายความคิด ได้ลงมือปฏิบัติและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และมีการผลิตชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่นำสนใจรูปแบบหนึ่งและเป็นการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต่อไป จากผลการวิจัยในชั้นตอน Return กลุ่มตัวอย่างได้ผลิตสื่อการเรียนรู้เป็นคลิปวิดีโอที่เกิดจากการตกผลึกความรู้ทักษะที่ได้จากการทบทวนความรู้ด้านการบริหารการพยาบาล และฝึกบทบาทสมมติ ตกผลึกด้านความรู้นำมาผลิตภาพ ซึ่งผู้เรียนจะเป็นผู้เรียนรู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยชี้แนะให้ผู้เรียนค้นคว้าและกล้าแสดงออก เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมและค้นหา ผลักดันศักยภาพของผู้เรียนและเป็นผู้แสวงหาโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงผลงาน ผลลัพธ์ของการเรียนรู้คือผู้เรียนสามารถสร้างผลผลิตผลงานที่เกิดจากความรู้ประสบการณ์กิจกรรมต่างๆ ตลอดจนความร่วมมือกันของครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน การเรียนรู้ของผู้เรียนและการดำเนินการสอนของครูต้องปรับเปลี่ยนให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้จากสถานการณ์และประสบการณ์จริง (Experiential-based learning) ให้มากครูต้องลดการบรรยาย (Lecture-based) และเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน สอดคล้องกับ ศิริวิมล หล้าป้อม และ อำนาจ ชนะวงศ์ (2565) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูได้แก่ ด้านครูเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ มีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบครอบคลุมทั้งกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียน ด้านการเรียนรู้ตามสภาพจริงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้จากการเรียนสู่โลกภายนอก; ด้านใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มีการแสวงหาความรู้มาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน ครูควนครุณาการสื่อและเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการ

เรียนรู้ของผู้เรียนทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับการศึกษา ของ อดิธาธัน เลิศวิทยากุล และคณะ (2564). ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ในรายวิชาการบริหารการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาล พบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกออนไลน์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจในการใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกออนไลน์ แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในห้องเรียน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์หรือห้องเรียนเสมือนจริง ผู้สอนสามารถ ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ ซึ่งบทบาทผู้สอนต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนที่หลากหลาย

การจัดการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ในโปรแกรมฯ ได้จัดให้อาจารย์พี่เลี้ยงในแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ได้พบกับนักศึกษาตั้งแต่ช่วงการเตรียมความพร้อมก่อนฝึก จึงเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้นิเทศก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานทำให้ลดความเครียดของนักศึกษาได้ เนื่องจากนักศึกษาได้เรียนรู้บริบทของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อดิธาธัน เลิศวิทยากุล และคณะ (2563) ศึกษารูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก พบว่ารูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์พี่เลี้ยง มี 3 ระยะ คือ 1) ก่อนนิเทศ 2) ระหว่าง นิเทศ และ 3) สิ้นสุดการนิเทศ ซึ่งการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลชำนาญการ พยาบาลปฏิบัติการ และบุคลากร เกิดการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ และนักศึกษาพยาบาลได้รับการยอมรับเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมการพยาบาลของหอผู้ป่วย นักศึกษาพยาบาลรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง บรรยากาศการทำงานของทีมสุขภาพแบบกัลยาณมิตร

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

9.1.1 นำโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs เพื่อส่งเสริมความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ไปใช้อย่างต่อเนื่อง โดยการอบรมอาจารย์นิเทศให้มีส่วนร่วมในการใช้โปรแกรมการเตรียมความพร้อมรวมถึงเปิดโอกาสให้อาจารย์พี่เลี้ยงในแหล่งฝึกปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในโปรแกรม และพัฒนาปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมการเตรียมความพร้อมที่หลากหลายและสอดคล้องกับพื้นฐานและความต้องการผู้เรียนในแต่ละรุ่น โดยก่อนใช้โปรแกรมควรมีการสอบถามความต้องการของผู้เรียน และนำมาปรับโปรแกรมให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

9.1.2 ควรแนะนำรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน 4Rs ไปประยุกต์ใช้ในการปฐมนิเทศ และการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าทำงานพยาบาลวิชาชีพใหม่ ของโรงพยาบาล

9.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ศึกษาติดตามความก้าวหน้าของการเข้าถึงข้อมูลสื่อการสอนใน Youtube studio

9.2.2 ศึกษาเปรียบเทียบระดับความมั่นใจก่อน และหลังการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง

9.2.3 ศึกษาพัฒนารูปแบบที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการจัดเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงาน

9.2.4 ควรนำรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติงานนี้ไปทดลองใช้ในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับสถานศึกษาอื่น ในการพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงานของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

10. เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ฉาย มณีวงษ์ และ ขวัญฤทัย พันธุ์. (2556). ประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานและการปรับตัวของ นักศึกษาพยาบาลจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. *วารสารพยาบาลและการศึกษา*, 6(3), กันยายน-ธันวาคม; 42-57.
- ทีศนา แคมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล, วิภาพร พลับนิล, ศรันยา ดวงเดือน, วลลิตา ราชกรม, กุลธรา จงตระการสมบัติ และ ชัชฌิ คำภิบาล. (2563). รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานในคลินิก. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 10(2), เมษายน-มิถุนายน; 1-11.
- ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล, กัลยา ปังประเสริฐ, วสันต์ชาย สุรมาตย์, โสภิษฐ์ นามขำ และ ธัญญรัตน์ เนาววิบูลย์พร. (2564). ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ในรายวิชาการบริหารการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 11(4), ตุลาคม-ธันวาคม; 112-122.
- ธิดารัตน์ เลิศวิทยากุล, โสภิษฐ์ นามขำ, ธัญญรัตน์ เนาววิบูลย์พร, กัลยา ปังประเสริฐ และวสันต์ชาย สุรมาตย์. (2565). **การพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อม 3 R ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล ในสถานการณ์โควิด-19 รายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย**. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 ASCER2022 วันที่ 4 เมษายน 2565.
- ลักขณา ไชยนอก, นริลักษณ์ สุวรรณโนบล และศรัญญา จุฬาริ. (2565). **การประเมินโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในท้องคลอดตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล**. รายงานบทความวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ศิริวิมล หล้าป้อม และ อำนวย ชนะวงศ์. (2565). ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสหวิทยาเขตเวียงเรือคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 12(1), มกราคม – มีนาคม; 80-87.
- ศิริศุภร์ ศิริโชคชัยตระกูล. (2564). การสอนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ:รูปแบบการสอนสำหรับพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารราชพฤกษ์*, 19(1), มกราคม – เมษายน; 1-11.
- สุดารัตน์ ชัยอาจ, ทิพาพร วงศ์หงส์กุล, ชมพูนุท ศรีรัตน์, ทศพร คำผลศิริ, วารุณี ฟองแก้ว และทวีลักษณ์ วรรณฤทธิ์ (2553). ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านการฝึกปฏิบัติทางคลินิกต่อความคิดเชิงวิพากษ์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 3(3); 39-50.
- เสาวคนธ์ จันตะมาต. (2565). การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 33(1), มกราคม – เมษายน; 72-85.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale", *Reading in Attitude Theory and Measurement*. P.90-95. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.